

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. c)

Istorie

Testul 6

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Uniunea Sovietică a acționat decisiv pentru a-și consolida poziția în România mai curând decât oriunde altundeva în Europa de Est, întrucât [...] România era poarta de intrare spre Balcani și Strâmțori. *Declarația privind Europa Eliberată*, la care Uniunea Sovietică împreună cu Statele Unite și Marea Britanie aderaseră la lalta, la 12 februarie 1945, doar cu câteva săptămâni înainte de numirea lui P. Groza ca prim-ministru, nu a avut niciun rol în fixarea politicii Sovietelor față de România. Noțiunea de guverne democratice și larg reprezentative, instalate în urma unor alegeri libere, răspunzând voinței cetățenilor lor, prevăzută în *Declarație*, era în contradicție cu teoria și practica sovietică și, dacă ar fi fost aplicată în acest caz particular, ar fi împiedicat instalarea unui guvern prieten și docil la București. Antipatia pe care majoritatea românilor o resimțeau față de Uniunea Sovietică [...] făcea ca perspectivele venirii la putere a unui regim prosovietic, liber ales, să fie foarte îndepărtate. Din cauza lipsei de popularitate a partidului lor, conducătorii comuniștilor români nu aveau [...] nicio dorință să lase alegerea guvernului în seama electoratului.” (K. Hitchins, *România 1866-1947*)

B. „În toamna anului 1945, Partidul Comunist și aliații acestuia au devenit din ce în ce mai puternici pe măsura intensificării luptei politice în România. Conducătorii comuniști și-au concentrat atenția asupra creării unui partid disciplinat, iar la 16 octombrie au convocat prima Conferință Națională a Partidului. Delegații au ales un Comitet Central, un Birou Politic, format din Gheorghiu-Dej, în calitate de secretar general, Ana Pauker și Teohari Georgescu, ministru de Interne, în calitate de secretari. [...]

În raportul prezentat Conferinței, Gheorghiu-Dej a expus obiectivele imediate și de perspectivă ale partidului. El s-a concentrat asupra transformării economice a țării și a propus ca realizarea acesteia să fie făcută pe baza unui program susținut de industrializare [...]. Nu spunea nimic însă despre colectivizare, care era țelul suprem al politicii agrare comuniste, pentru că, dacă ar fi făcut așa, și-ar fi înstrăinat majoritatea țăranilor, într-un moment când lupta pentru putere încă nu fusese câștigată. Nu a făcut însă niciun secret cu privire la rolul ce urma să-l aibă statul. Ca instrument al Partidului Comunist, el i-a atribuit statului sarcina de organizare și conducere a economiei, o responsabilitate care va fi înglobată în legislația economică a tuturor guvernelor ulterioare.” (K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți documentul internațional din 1945, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Partidul Comunist. **2 puncte**
3. Menționați câte un lider politic precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că transformarea economiei se realizează prin industrializare. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice din politica internă a României postbelice care au loc în primul deceniu după 1945, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni politice desfășurate în perioada 1965-1985, în România. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„După acceptarea tronului României de către [principele] Carol I [...], noua Adunare de la București [...] avea să-și atribuie rolul de *Constituantă*, urmând a dezbate și a adopta [...] *Constituția* [...]. Potrivit primelor articole [ale *Constituției* din 1866], statul era indivizibil și inalienabil, denumirea oficială fiind cea de România [...].

Ca și în alte state europene, actul fundamental prevedea și garanta o serie de drepturi și libertăți cetățenești [...] Principiul privind libertatea, obligativitatea și gratuitatea învățământului primar [...] fusese menținut, specificându-se că o lege specială va reglementa tot ceea ce privește învățământul public (art. 23). Articolul 24 din *Constituție* nu făcea altceva decât să garanteze libertatea presei, astfel că, pentru apariția ziarelor, nu mai devenea necesară o autorizație prealabilă. Erau categoric interzise cenzura, [...] suspendarea sau suprimarea publicațiilor. [...]

Spre deosebire de prevederile anterioare [din *Statutul Dezvoltător*, adoptat în 1864], potrivit cărora inițiativa legislativă aparținea doar *Domnului*, articolul 32 al *Constituției* preciza că puterea legislativă era acum exercitată *colectiv* de către *Șeful statului și Reprezentanța națională*, compusă din *Adunarea Deputaților și Senat*, orice lege trebuind să întrunească acordul [...] celor trei ramuri (art. 32-33). Dacă în precedentul *Statut* (1864) [...], *Senatul* era compus din membri de drept și persoane numite de *Șeful statului*, în 1866, [...] putea fi ales senator orice român care beneficia de drepturi civile și politice, era domiciliat în România, avea vârsta de minim 40 de ani și un venit de 800 de galbeni (art. 73). [...] Membrii *Senatului* erau aleși de două colegii: unul rural [...], iar celălalt urban [...] (art. 68). În ceea ce privește *Adunarea Deputaților*, s-a adoptat sistemul celor patru colegii electorale [...]. Primele trei colegii votau direct, iar ultimul indirect, prin delegați (art. 58-63). Pentru a putea fi ales deputat, trebuiau îndeplinite aceleași condiții ca și la senatori, vârsta prevăzută fiind de minim 25 de ani.”

(S. L. Damean, I. Oncescu, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți principele României, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele descrise în sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați „actul fundamental” al României adoptat în 1866 și o prevedere a acestuia cu privire la învățământ, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la presă. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Senat, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat în spațiul românesc, în perioada 1848-1858, a contribuit la constituirea statului român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și organizare instituțională în spațiul românesc (secolele al IX-lea – al XVII-lea), având în vedere:

- menționarea a două asemănări între autonomiile locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XI-lea și precizarea uneia dintre aceste autonomii;
- menționarea a două aspecte politice din secolul al XIII-lea, cu privire la spațiul dintre Carpați și Dunăre;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la instituțiile centrale din spațiul românesc extracarpatic, desfășurat în a doua jumătate a secolului al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din spațiul intracarpatic, în secolele al XVI-lea - al XVII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. c)

Istorie

Testul 6

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: *Declarația privind Europa Eliberată/Declarația* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *În toamna anului 1945, Partidul Comunist și aliații acestuia au devenit din ce în ce mai puternici pe măsura intensificării luptei politice în România, la 16 octombrie 1945 a fost convocată prima Conferință Națională a Partidului etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: P. Groza/Groza, Gheorghiu-Dej/ Ana Pauker/Pauker/Teohari Georgescu/Georgescu **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză, respectiv efect*)
Exemple: cauză: *întrucât [...] România era poarta de intrare spre Balcani și Strâmtori și efect: Uniunea Sovietică a acționat decisiv pentru a-și consolida poziția în România mai curând decât oriunde altundeva în Europa de Est SAU cauză: Din cauza lipsei de popularitate a partidului lor și efect: conducătorii comuniștilor români nu aveau [...] nicio dorință să lase alegerea guvernului în seama electoratului. etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice din politica internă a României postbelice care au loc în primul deceniu după 1945, în afara celor la care se referă sursa **B (1px2=2p)**
Exemple: desființarea partidelor istorice în 1947, înlăturarea forțată a monarhiei constituționale în 1947, adoptarea Constituției din 1948/1952 etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni politice desfășurate în perioada 1965-1985, în România
Exemple: consolidează regimul politic specific național-comunismului, demonstrează existența disidenței etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Carol I **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XIX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Constituția din 1866/Constituția
3 puncte pentru menționarea oricărei prevederi cu privire la învățământ, la care se referă sursa dată
Exemple: *Principiul privind libertatea, obligativitatea și gratuitatea învățământului primar [...] fusese menținut, o lege specială urma să reglementeze învățământul public etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la presă **(3px2=6p)**
Exemple: *Articolul 24 din Constituție nu făcea altceva decât să garanteze libertatea presei, pentru apariția ziarelor, nu mai devenea necesară o autorizație prealabilă, cenzura era interzisă etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la Senat **câte 3 puncte** pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: Modalitatea de constituire a Senatului exprimă caracterul electiv al acestuia. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *putea fi ales senator orice român care beneficia de drepturi civile și politice, era domiciliat în România, avea vârsta de minim 40 de ani și un venit de 800 de galbeni (art. 73) și Membrii Senatului erau aleși de două colegii: unul rural [...], iar celălalt urban [...]* (art 68). SAU În 1866, comparativ cu reglementările din 1864, sunt modificate caracteristicile Senatului. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Spre deosebire de prevederile anterioare [din Statutul Dezvoltător, adoptat în 1864], potrivit cărora inițiativa legislativă aparținea doar Domnului, articolul 32 al Constituției preciza că puterea legislativă era acum exercitată colectiv de către Șeful statului și Reprezentanța națională, compusă din Adunarea Deputaților și Senat, orice lege trebuind să întrunească acordul [...]* celor trei ramuri (art. 32-33) și *Dacă în precedentul Statut (1864) [...], Senatul era compus din membri de drept și persoane numite de Șeful statului, în 1866, [...]* putea fi ales senator orice român care beneficia de drepturi civile și politice, era domiciliat în România, avea vârsta de minim 40 de ani și un venit de 800 de galbeni (art. 73) etc. **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** elaborarea Proclamației de la Islaz din 1848, elaborarea Rezoluțiilor din Adunările ad-hoc din 1857 etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două asemănări între autonomiile locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XI-lea (**de exemplu:** sunt constituite pe teritoriul uniunilor de obști/obștilor, au conducători cu atribuții militare și administrative, au influențat organizarea politică a Transilvaniei etc.) **(3px2=6p)**
2 puncte pentru precizarea oricăreia dintre autonomiile locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XI-lea (**de exemplu:** voievodatul lui Glad/Ahtum etc.)
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două aspecte politice din secolul al XIII-lea, cu privire la spațiul dintre Carpați și Dunăre (**de exemplu:** existența autonomiilor locale atestate prin *Diploma cavalerilor ioaniți* din 1247, acțiunile lui Litovoi de la sfârșitul secolului al XIII-lea, tradiția „descălecatului” etc.) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la instituțiile centrale din spațiul românesc extracarpatic, desfășurat în a doua jumătate a secolului al XIV-lea (**de exemplu:** organizarea Domniei, constituirea Mitropoliei Țării Românești în 1359 etc.)
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din spațiul intracarpatic, în secolele al XVI-lea - al XVII-lea (**de exemplu:** În secolele al XVI-lea - al XVII-lea, evoluția politică a spațiului intracarpatic este reflectată de organizarea instituțională., În organizarea instituțională din spațiul intracarpatic intervin modificări esențiale în secolul al XVI-lea. etc.)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)
Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**